► Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας (ΙΣΙ):

• = η ανώτατη εκκλησιαστική αρχή από το 1923

• συγκροτείται → 1) από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος (ως πρόεδρος)

→ 2) και από «των εκ πάντων διαποιμενόντων Μητροπόλεις Αρχιερέων»

(δλδ) από όλους τους εν ενεργεία Μητροπολίτες ~~[illegible]~~

οι οποίοι είναι 82 (όσως και οι μητροπόλεις) και πρέπει να έχουν:

i) εκλεγεί νομίμως

ii) χειροτονηθεί κανονικώς (= σύμφωνα με τους κανόνες της Εκκλησίας)

iii) εγκατασταθεί στη μητρόπολή τους με Προεδρικό διάταγμα

iv) να είναι εν ενεργεία: δλδ εφόσον δεν έχουν αποβάλλει την ηληρική τους ιδιότητα ή δεν τελούν υπό την ποινή της αργίας μετά από καταδίκη τους σε καθαίρεση.

• Αρμοδιότητες: Η ΙΣΙ έχει το τεκμήριο της αρμοδιότητας (= δεν μπορείνα τις αναλάβει) άλλο όργανο

δλδ αποφαίνεται για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην Εκκλησία ως ανώτατη εκκλησιαστική αρχή.

Ο Καταστατικός Χάρτης απαριθμεί ενδεικτικά τις αρμοδιότητες της ΙΣΙ, οι οποίες:

• είναι αρμοδιότητες της κανονιστικής, διοικητικής και δικαστικής εξουσίας

• ορισμένες είναι αποκλειστικές (δλδ ασκούνται μόνο από ΙΣΙ) ενώ άλλες μπορούν να ασκηθούν και από τη ΔΙΣ.

Ειδικότερα,

1) μέριμνα για την τήρηση των δογμάτων της ορθοδοξίας

2) αποφασίζει μέτρα για την πραγμάτωση της κατά Χριστόν ζωής

3) μεριμνά για την εκκλησιαστική τάξη και ευπρέπεια

4) παίρνει ~~[illegible]~~ αποφάσεις για την εκκλησιαστική οικονομία, επιείκεια και συγκατάβαση

5) εκδίδει κανονιστικές αποφάσεις για τη διοίκηση και οργάνωση της Εκκλησίας

6) ασκεί την ανώτατη εποπτεία σε διοικητικά όργανα, ΔΙΣ, και Αρχιερείς

αποκλειστικές αρμοδιότητες

5) 7) εκλεγει Αρχιεπίσκοπο και Μητροπολίτες

8) Συγκροτεί ειδικές επιτροπές

5) 9) αποφασίζει για την επιβολή της ποινής του αφορισμού

Scanned with CamScanner

10) εκδίκαση των αιτήσεων αναθεωρήσεων
11) ψηφίζει τον κανονισμό των εργασιών της ΔΙΣ
12) ~~αφορ~~ απαφαίνεται επί των προσφυγών
13) εκδίδει κανονισμούς ύστερα από εισήγηση της ΔΙΣ
14) διαχείριση προσωπικών δεδομένων και τήρηση βιβλίων από τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα.

• Συνελεύσεις: Η ΙΣΙ συνέρχεται σε:

i) τακτικές συνελεύσεις:
→ συνέρχεται την 1η Οκτώβρη κάθε έτους,
→ και αυτοδικαίως (sos) = δεν χρειάζεται να προηγηθεί σύγκληση της ΙΣΙ από άλλο όργανο
• ενώ η αποστολή πρόσκλησης και της ημερήσιας διάταξης δεν είναι απαραίτητη.

ii) έκτακτες συνελεύσεις:
Συγκαλούνται από τον Πρόεδρό της (=Αρχιεπίσκοπο Αθηνών):
i) είτε με απόφαση του ιδίου (=ο Πρόεδρος), οπότε καταρτίζει ο ίδιος και την ημερήσια διάταξη, η οποία, μαζί με την πράξη σύγκλησης, κοινοποιείται στα μέλη της Ιεραρχίας.
ii) είτε με απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου (ΔΙΣ)
• με συνήθη απαρτία και πλειοψηφία
• ο πρόεδρος της ΙΣΙ οφείλει σε 10 μέρες να καλέσει Σύνοδο μέχρι και 20 μέρες από την απόφαση.
iii) είτε μετά από αίτηση του 1/3 τουλάχιστον των εν ενεργεία Μητροπολιτών

↓↓
Η αίτηση καταλήγει στον Πρόεδρο
ο οποίος οφείλει να θέσει την αίτηση (sos) αμέσως στη ΔΙΣ
(«αμελλητί» = πρέπει να διοχθεί προς συζήτηση στην επόμενη συνεδρίαση)

↓↓
Η ΔΙΣ συνεδριάζει εκτάκτως και αποφασίζει (sos) παραχρήμα
(«παραχρήμα» = χωρίς να μπορεί να αναβάλλει την έκδοση της απόφασης)

↓↓
2 περιπτώσεις:

Scanned with CamScanner

i) αν η ΔΙΣ αποδεχθεί την αίτηση ⇒ συγκαλεί την ΙΣΤ

ii) αν η ΔΙΣ αρνηθεί τη σύγκληση

⇓

η ΔΙΣ οφείλει να κοινοποιήσει με σχετική αιτιολογία (50ή) την απόφασή της στους προσυπογράφαντες Μητροπολίτες

⇓

Οι προσυπογρ. Μητροπ. μπορούν είτε να υπαναχωρήσουν, αποδεχόμενοι την απόρριψη της αίτησής τους,

είτε να υποβάλλουν την αίτηση εκ νέου

⇓

οπότε συγκαλείται υποχρεωτικά (20ή) η ΙΣΤ από τον Πρόεδρο, χωρίς να απαιτείται η απόφαση της ΔΙΣ, σε ημέρα που δεν θα απέχει πλέον των 20 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της νέας αίτησης

• Στις περιπτώσεις ii) και iii), αν ο Πρόεδρος παραλείψει να συγκαλέσει τη ΙΣΤ ⇒ υπέχει ποινική ευθύνη (λλς διαπράττει ποινικό αδίκημα)

• Οι συνελεύσεις της ΙΣΤ (είτε τακτικές είτε έκτακτες) περατώνονται:

είτε όταν εξαντληθεί η ημερήσια διάταξη

είτε αυτοδικαίως με την πάροδο ~~εντός~~ 1 μηνός από την έναρξή της, εκτός αν αποφασιστεί διαφορετικά.

• Ημερήσια διάταξη:

Η ΙΣΤ συνεδριάζει με βάση την ημερήσια διάταξη.

Ειδικότερα → στην τακτική συνέλευση ΙΣΤ: την ημερήσια διάταξη την καταρτίζει η ΔΙΣ.

→ στην έκτακτη συνέλευση ΙΣΤ: την ημερήσια διάταξη την καταρτίζει

• είτε η ΔΙΣ, εφόσον έχει την πρωτοβουλία συγκλήσεως

• είτε ο Πρόεδρος εφόσον η ΙΣΤ συγκαλείται με δική του πρωτοβουλία ή μετά από αίτηση των 1/3 των μελών της.

• Μόνο στις τακτικές συνελεύσεις μπορούν να συζητηθούν και άλλα θέματα πλην της ημερήσιας διάταξης

Scanned with CamScanner

• Πρόεδρος της ΙΣ = ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος
Αντιπρόεδρος της ΙΣ = το μέλος της με τα περισσότερα της αρχιερωσύνης.
Αναπληρώνει τον πρόεδρο αν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει

• ~~Απαρτία~~:
~~Σύνηθη απαρτία~~:

• Οι αποφάσεις λαμβάνονται με συνήθη απαρτία (*1) και απόλυτη πλειοψηφία (*2)

(*1) Απαιτείται συνήθης ~~απαρτία~~ απαρτία = 1/2 των Μητροπολιτών της + 1)
• Κατ' εξαίρεση στην εκλογή Αρχιεπισκόπου Αθηνών, απαιτείται αυξημένη απαρτία
↓
2/3

(*2) Απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία
• Ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας ⇒ υπερισχύει ψήφος του Προέδρου
σε γενική ψηφοφορία
Εξαίρεση: Σε ζητήματα θεμελιώδους σπουδαιότητας ⇒ απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία
↓
τα 2/3 τουλάχιστον του ολικού αριθμού των μελών της Ιεραρχίας.

• Τέλος → απαγορεύεται η μετάδοση των διαμειβόμενων στις συνεδριάσεις της ΙΣ από οποιονδήποτε παράγοντα
→ τα πρακτικά των συνεδριάσεων είναι απόρρητα.

Scanned with CamScanner

Διαρκής Ιερά Σύνοδος (ΔΙΣ)

- = διαρκές διοικητικό όργανο της Εκκλησίας της Ελλάδος
- Συγκροτείται από 13 μέλη
  - i) από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος
  - ii) και από 12 εν ενεργεία Μητροπολίτες
    - οι 6 από αυτούς προέρχονται από την Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος
    - οι άλλοι 6 προέρχονται από τις Μητροπόλεις των Νέων Χωρών

Κριτήριο εκλογής των 12 Μητροπολιτών είναι «τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης»
(δηλ.) εκείνοι με τα περισσότερα χρόνια στο βαθμό του Μητροπολίτη αδιαμφίτως ηλικίας

- Η συμμετοχή στη ΔΙΣ είναι υποχρεωτική.
  Ωστόσο, ο συνοδικός Μητροπολίτης μπορεί να παραιτηθεί από τα καθήκοντά του εφόσον επικαλεσθεί «εύλογη αιτία» για την οποία αποφαίνεται η ΔΙΣ.
  (Δεν συνιστά εύλογη αιτία οι υποχρεώσεις του Μητροπολίτη στη Μητρόπολη που διαποιμαίνει)

⇓

Μετά την αποδοχή της παραίτησης, τον αντικαθιστά ο εκλεγόμενος κατά τα πρεσβεία της Αρχιερωσύνης από το ίδιο «κύκλωμα» με τον αποχωρήσαντα, και παραμένει και για την επόμενη συνοδική περίοδο.

Αντικατάσταση μέλους επιτρέπεται → εκτός λόγω παραίτησης
→ και λόγω επειδή χωρίς άδεια και αδικαιολόγητα δεν έλαβε μέρος στις εργασίες της Συνόδου.

- Αρχιερέας που έχει καταδικαστεί σε ποινή ⇒ (δεν) μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για όσο διάστημα διαρκεί η ποινή του

Scanned with CamScanner

- **Αρμοδιότητες:**

Ο Καταστ. Χάρτης αναφέρει τις εξής αρμοδιότητες:

1) επιμέλεια της ακριβούς εκτέλεσης των αποφάσεων της ΙΣΙ
2) εκτελεί τις πράξεις που η ΙΣΙ της αναθέτει ειδικά
3) γνωμοδοτεί
4) αντιμετωπίζει τα τρέχοντα εκκλησιαστ. ζητήματα
5) Συνεργάζεται με την Πολιτεία σε θέματα εκκλησιαστικής εκπαίδευσης και μεριμνά για το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων του μαθήματος των Θρησκευτικών.
6) μεριμνά για τον κατά Χριστόν βίο των μελών της Εκκλησίας
7) Έχει αρμοδιότητες σε εκκλησιαστικά δικαστήρια
8) μεριμνά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων ιδρυτών και λαϊκών.
9) Παρέχει άδεια στους Αρχιερείς
10) εκδίδει επίσημο δελτίο, την «Εκκλησία» όπου δημοσιεύονται νόμοι αποφάσεις κτλ.

↳ Πέραν των παραπάνω αρμοδιοτήτων, η ΔΙΣ κατά το διαστήμα την συνόδου της ΔΙΣ, ασκεί κάθε εκκλησιαστική διοικητική εξουσία κατά τους ιερούς κανόνες με εξαίρεση τις αρμοδιότητες που ανήκουν αποκλειστικά στην ΙΣΙ.

- Η συνοδική περίοδος είναι **έτησια** → διαρκεί από 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους έως την 31η Αυγούστου του επομένου.

- Η ΔΙΣ συνεδριάζει: (+)

i) τακτικώς: τις 2 πρώτες εβδομάδες κάθε μήνα συνεδριάζει από Τρίτη έως Παρασκευή ενώ την 3η εβδομάδα συνεδριάζει ως Συνοδικό Δικαστήριο, ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες
- Τον Ιούλιο και Αύγουστο δεν συνεδριάζει παρά μόνο εκτάκτως

ii) εκτάκτως: → είτε με πρωτοβουλία του Προέδρου της
→ είτε με αίτηση 7 τουλάχιστον συνοδικών, ~~η οποία~~ η οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο και πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται οι λόγοι που την επιβάλλουν.

Scanned with CamScanner

• **Ημερήσια Διάταξη:**

Η ΔΙΣ συνεδριάζει με βάση ημερήσια διάταξη που καταρτίζει ο Πρόεδρός της μετά από εισήγηση του Αρχιγραμματέα.

• **Πρόεδρος** = ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος

Αναπληρώνεται, αν απουσιάζει ή κωλύεται, από τον αρχαιότερος κατά τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης από τα λαϊκά μέλη της ΔΙΣ.

• Η ΔΙΣ αποφασίζει με συνήθη απαρτία (*1) και πλειοψηφία (*2)

(*1) · Συνήθη απαρτία = το μισό του συνολικού αριθμού + 1 μέλος } = 8 λαϊκά μέλη
(τα λαϊκά μέλη)

· Κατ' εξαίρεση, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ⇒ αυξημένη απαρτία

(*2) · Πλειοψηφία

· Σε περίπτωση ισοψηφίας { επί φανερής ψηφοφορίας ⇒ υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου
επί μυστικής ψηφοφορίας ⇒ η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και αν διαπιστωθεί νέα ισοψηφία ⇓ η πρόταση απορρίπτεται

• Τα πρακτικά των συνεδριάσεων είναι απόρρητα.

• Ο Κανονισμός της ΔΙΣ προβλέπει και τις αρμοδιότητες του Αρχιγραμματέα.

Scanned with CamScanner

• Εκκλησιαστικές ποινές διαιρούνται: 1) σε όλα τα μέλη της Εκκλησίας
2) στους κληρικούς μόνο
3) στους μοναχούς μόνο
4) κληρικούς + μοναχούς

A) Ποινές επιβαλλόμενες σε όλα τα μέλη:

1) Κατεξοχήν ο αφορισμός ← μικρό / μεγάλο

2) Μπορεί να επιδιωθεί και η ποινή της στέρησης της εκκλησιαστικής κηδείας και των μνημοσύνων σε 2 περιπτώσεις: → i) στους αμετανόητους με ποινή μεγάλου αφορισμού
→ ii) σε εκείνους που φονεύθηκαν σε μονομαχία (ή αυτοκτόνησαν, με την προϋπόθεση ότι είχαν την ικανότητα για καταλογισμό)

Αναλυτικά:

→ Ο Αφορισμός

• = η κατεξοχήν εκκλησιαστική ποινή που επιβάλλεται σε όλα τα μέλη της Εκκλησίας.
• Διαιρείται (ανάλογα με το περιεχόμενό του): → i) σε μικρό αφορισμό
→ ii) και σε μεγάλο αφορισμό ή ανάθεμα

i) Ο μικρός αφορισμός

• περιορίζεται στον αποκλεισμό από τις ιερές τελετές και κυρίως στην προσωρινή στέρηση της Θείας Κοινωνίας
• διαιρείται από τον (≠) μεγάλο αφορισμό
• Επιβάλλεται κατεξοχήν στο πλαίσιο του μυστηρίου της μετανοίας/εξομολογήσεως, στο οποίο παρέχεται άφεση των μετά από το βάπτισμα αμαρτιών.

• Η εξουσία για άφεση αμαρτιών:
→ περιήλθε από τον ιδρυτή ① της Εκκλησίας ⇒ στους Αποστόλους ② —(και με την αποστολική διαδοχή)→ στους Επισκόπους ③
→ Σήμερα το μυστήριο της μετάνοιας τελείται → από Επίσκοπο (ή συνηθέστερα από πρεσβύτερο ειδικώς εξουσιοδοτημένο με "ενάλτιρο γράμμα")
→ Ενώ το μυστήριο μετανοίας (δεν) τελείται από άλλο κληρικό ή αχειροτόνητο μοναχό.
→ Ο Επίσκοπος έχει δικαίωμα → i) εκτός του μυστηρίου της μετανοίας/εξομολογήσεως
→ ii) και να επιβάλλει αφορισμό:
• σε πρόσωπα που ανήκουν στη δικαιοδοσία του
• εφόσον έχει μάθει ότι υπέπεσαν σε κανονικό παράπτωμα
• και αφού πριν τους καλέσει να απολογηθούν.

Scanned with CamScanner

• Κατά τη χρονική εξέλιξη:

↳ Αρχικά, η ποινή του αφορισμού → ήταν αόριστης διάρκειας
↳ και έληγε με την ειλικρινή μετάνοια του αμαρτήσαντος.

↳ Κατά τον 3ο και 4ο αιώνα διαμορφώθηκαν ορισμένα στάδια για τους αμαρτήσαντες με την ποινή του μικρού αφορισμού → Τα στάδια: i) των προσκλαιόντων
ii) των ακροωμένων
iii) των υποπιπτόντων
iv) των συνεστώντων

↳ Από τον 4ο και κυρίως 5ο αιώνα χειμαιώνεται η εξομολόγηση των πιστών από τον Επίσκοπο και τους πρεσβυτέρους (πνευματικούς)

↳ Ενώ αργότερα δημιουργούνται «συλλογές επιτιμίων»
δλδ συλλογές ειδικών διατάξεων που προβλέπουν συγκεκριμένες ποινές ανάλογα με τα εξομολογούμενα αμαρτήματα.

↳ Από τη Βυζαντινή εποχή είχε επικρατήσει το έθιμο: ~~με επίπε~~
οι Επίσκοποι να επιβάλλουν ή να απειλούν με την επιβολή του αφορισμού αορίστως (δλδ εναντίων προσώπων συνήθως αγνώστων, ένοχων για τη διαπραξη ορισμένου αδικήματος π.χ. κλοπής)

⇓

ώστε το πρόσωπο αυτό, με την ασκούμενη ηθική πίεση, να ομολογήσει ή να επανορθώσει.

Σήμερα

Η χρονική διάρκεια του μικρού αφορισμού ποικίλλει γιατί μπορεί να επιβληθεί:
i) ισοβίως
ii) αορίστως
iii) ή και για ορισμένο χρονικό διάστημα

↓

Όμως, με την ειλικρινή μετάνοια, αίρεται η ποινή του αφορισμού, σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις.

Scanned with CamScanner

ii) Μεγάλος αφορισμός ή Ανάθεμα

- = η πλήρης αποκοπή του αμαρτήσαντος από την Εκκλησία ⇒ η βαρύτερη εκκλησιαστική ποινή
- Διαφέρει από το μικρό αφορισμό

- **Επιβάλλεται**: μόνο μετά από απόφαση της ΙΣΙ, και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Καταστ. Χάρτης, με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 του όλου αριθμού των μελών της.

- **Καινοτομία**: i) ανήκει στην αρμοδιότητα της ΙΣΙ και όχι της ΔΙΣ
  ii) δεν απαιτείται πλέον έγκριση από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
  iii) προβλέπεται στο νόμο χωρίς απαρίθμηση των ειδικών αμαρτιών στις οποίες επιβάλλεται

- **Χαρακτηριστικό χώρισμα**:
  μπορεί να επιβληθεί ή αρθεί και μετά θάνατον
  π.χ. λόγω αιρετικών διδασκαλιών

- **Ανάκληση**: επέρχεται οποτεδήποτε από το όργανο που την επέβαλε, εφόσον πεισθεί ότι εξέλειπαν οι λόγοι επιβολής της.

Scanned with CamScanner

B) Ποινές μόνο για κληρικούς:

1) Καθαίρεση (sos)

• = η βαρύτερη (sos) από τις ποινές για κληρικούς (sos)

• ⇒ Αποβάλλει ο κληρικός:

(i) τον πραγματικό βαθμό που έχει

(ii) την ιερατική ιδιότητά του ⇒ Επανέρχεται στην τάξη που βρισκόταν πριν τη χειροτονία δλδ του μοναχού ή του λαϊκού.

(iii) τις εξουσίες του δλδ την τελετουργική, διδακτική και διοικητική εξουσία και στερείται εξουσιών, προνομίων, διακρίσεων που απορρέουν από την ιδιότητα του κληρικού.

⇓

• Συνεπώς, αν ο καθηρημένος κληρικός τελέσει μυστήρια ή ιερουργίες:
τότε ⇒ αυτά είναι ανίσχυρα

⇒ ο ίδιος → υποβάλλεται σε νέα εκκλησιαστική ποινή
→ διώκεται ποινικώς για αντίποινα (sos) ασυνέπειας υγιεινάς λειτουργού της Ανατολ. Ορθόδ. Εκκλησίας
→ ενώ στερείται το ένδικο μέσο της ~~εφέσεως~~

• Την επιβάλλουν τα εκκλησιαστικά δικαστήρια της Ελλάδος.

• Η ποινή καθαίρεσης → έχει πνευματικό χαρακτήρα, εφόσον δεν επηρεάζει την αμιγώς υπηρεσιακή σχέση του κλήρου με την Εκκλησία

2) Ο υποβιβασμός:

• ⇒ μόνο αποβολή ιερατικού βαθμού
όμως διατηρεί την ιερωσύνη.

• Καταρχήν, αποδοκιμάζεται ως ποινή και προβλέπεται μόνο κατά επιεικών, οι οποίοι υποβιβάζονται στο βαθμό του πρεσβυτέρου.

Scanned with CamScanner

3) Η αργία (SOS)

- Απαγορεύεται στους κληρικούς: i) η τέλεση ιεροπραξιών
  ii) η τέλεση διοικητικών καθηκόντων
- Όμως, διατηρεί τον ιερατικό του βαθμό
  και το αξίωμά του

⇓

- Αν αυτός ο κληρικός τελέσει μυστήρια:
  ⇒ αυτά είναι έγκυρα
  ⇒ όμως ο ίδιος υποβάλλεται σε νέα βαρύτερη επιλησιαστ. ποινή.

- Χρονικά όρια ποινής:
  - για τους άγαμους πρεσβυτέρους ή διακόνους ⇒ 5 έτη
  - για τους έγγαμους " " ⇒ 7,5 έτη
  - για τους αρχιερείς ⇒ 10 ή ισοβίως

4) Η απώλεια της αρχαιότητας στον ιερατικό βαθμό

⇒ ο κληρικός κατατάσσεται στην έσχατη θέση μεταξύ των ομοιοβάθμων του

5) Έκπτωση από το θρόνο

- μόνο κατά Επισκόπων
- ⇒ αποβολή διοικητικής εξουσίας
  ⇒ όμως διατηρεί την ιερωσύνη και τον επισκοπικό βαθμό του

⇓

συνεπώς τελεί εμπύρως ιεροπραξίες με άδεια του επιχώριου Επισκόπου

- Στο θρόνο του καταδικασθέντος Επισκόπου, μπορεί να εκλεγεί νέος Επίσκοπος

6) Χρηματική ποινή

- επιβάλλεται στους έγγαμους κληρικούς
- Μορφή: είτε άμεση είτε έμμεση με στέρηση μισθού ή σύνταξης για ορισμένο χρόνο

Scanned with CamScanner

Γ) Ποινές για κληρικούς και μοναχούς

1) Απώλεια αξιώματος

↳ συναφής με την έκπτωση από θρόνο

↳ αποτελεί ποινή κύρια ή παρεπόμενη της αργίας

2) Μετάθεση

↳ Στους μοναχούς ⇒ μετακίνηση σε άλλη Μονή

↳ Στους κληρικούς ⇒ μετακίνηση του Εφημέριου σε μικρότερη ενορία

3) Επίπληξη

= μομφή (= κατηγορία)

4) Σωματικός περιορισμός

↳ οι έγγαμοι κληρικοί ⇒ μέχρι 75 μέρες κατ'οίκον

↳ άγαμοι + μοναχοί ⇒ μέχρι 10 μήνες στο σωφρονιστήριο Μονής, μέχρι 15 έτη σε άλλη Μονή ή σωφρονιστήριο.

Scanned with CamScanner

Εκκλησιαστικά Δικαστήρια

1) Επισκοπικό Δικαστήριο

- **Συγκροτείται:** i) από τον οικείο Μητροπολίτη (= Πρόεδρος)
  ii) και από 2 εν ενεργεία Εφημέριους της Μητροπόλεως που διορίζονται με 3ετή θητεία από ΔΙΣ.

- **Αναπληρωση:**
  - Πρόεδρος → από τον Πρωτοσύγκελλο ή τον Γενικό Αρχιερατικό Επίτροπο
  - Οι Εφημέριοι → από 2 άλλους αναπληρωτές Εφημέριους.

- **Γραμματέας:** ο γραμματέας της Μητροπόλεως
  ↳ αναπληρώνεται από άλλο κληρικό που ορίζεται από τον Μητροπολίτη.

- **Αποφαστική ψήφος:**
  ↳ Καταρχήν, ο Μητροπολίτης (sic) έχει αποφαστική ψήφο
  ενώ οι άλλοι δικαστές με διαφορετική γνώμη μπορούν να την καταχωρίσουν στα πρακτικά
  ↳ εκτός αν ο Μητροπολίτης αποσύρει ή κωλύεται
  ⇓
  οπότε αποφαστική ψήφο έχουν οι άλλοι παρευρισκόμενοι δικαστές.

- **Δικάζει:** i) παραπτώματα κληρικών + μοναχών της Μητρόπολης
  ii) παραπτώματα άλλων κληρικών και μοναχών εντός της Περιφέρειας της Μητρόπολης.

- **Επιβάλλει** τα παραπτώματα που τιμωρούνται μόνο με τις εξής ποινές:
  α) επίπληξη (1), β) στέρηση μισθού (2), γ) αργία (3), δ) σωματικό περιορισμό (4), ε) έκπτωση από το αξίωμα (5).

- **Αν** τα διαπραχθέντα παραπτώματα είναι σοβαρότερα και άρα τιμωρούνται με αυστηρότερες ποινές ⇒ i) το Επισκοπ. Δικ. κηρύσσεται αναρμόδιο και
  ii) παραπέμπει την υπόθεση στο Πρωτοβάθμιο Συνοδικό Δικαστήριο.

Scanned with CamScanner

2) Το Πρωτοβάθμιο Συνοδικό Δικαστήριο

- Συγκροτείται: i) από τον 1ο κατά τάξη συνοδικό Μητροπολίτη (ως Πρόεδρος)
  ii) και από 4 μέλη της ΔΙΣ → που ορίζονται με κλήρωση κατά την πρώτη συνεδρίαση κάθε συνοδικής περιόδου.
- Η θητεία των μελών της συμπίπτει με τη συνοδική περίοδο
  ↳ δηλ είναι ετήσια
- Αναλήρωση:
  - Ο Πρόεδρος → από τον επόμενο κατά τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης μέλος του δικαστηρίου
  - Τα 4 μέλη ΔΙΣ → από τον νεότερο κατά τα πρεσβεία συνοδικό Μητροπολίτη
- Γραμματέας: ένας από τους γραμματείς της ΔΙΣ
- Δικάζει:
  - σε 1ο βαθμό: τα παραπτώματα των κληρικών και μοναχών για τα οποία είναι αναρμόδιο το Επισκοπικό Δικαστήριο
  - σε 2ο βαθμό: τις εφέσεις κατά αποφάσεων του Επισκοπ. Δικαστ.

3) Δευτεροβάθμιο Συνοδικό Δικαστήριο

- Συγκροτείται: i) από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών (ως Πρόεδρος)
  ii) και από 6 συνοδικούς Μητροπολίτες (= αυτοί που δεν κληρώθηκαν ως μέλη του Πρωτοβάθμιου Συνοδ. Δικαστ.)
- Θητεία: είναι ετήσια δηλ όση και η συνοδική περίοδος.
- Αναλήρωση: → τα μέλη του δικαστηρίου αναλληρώνονται:
  - καταρχήν, από τον νεότερο κατά τα πρεσβεία Συνοδικό Μητροπολίτη
  - εκτός αν κωλύονται περισσότερα μέλη ⇒ η ΔΙΣ ορίζει αναπληρωτές παρεπιδημούντες στην Αθήνα ή όμορους εν ενεργεία Μητροπολίτες.
- Γραμματέας: ο Αρχιγραμματέας της ΔΙΣ (αναπληρώνεται από έναν γραμματέα)
- Δικάζει: ως δικαστήριο αποκλειστικά 2ου βαθμού
  ↓
  δικάζει μόνο εφέσεις κατά των αποφάσεων του Πρωτοβάθμιου Συνοδ Δικ.

Scanned with CamScanner

4) Πρωτοβάθμιο για τους Αρχιερείς Δικαστήριο

- Συγκροτείται: → i) Πρόεδρος = ο αρχαιότερος κατά τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης μέλους της ΔΙΣ
  → ii) Μέλη = όλα τα μέλη της ΔΙΣ εκτός από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών
- Αναπλήρωση:
  ↳ Τα μέλη → από άλλους μη συνοδικούς αρχιερείς → κατά τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης και κατ' ισομοιρία από Οικ. Πατριαρχείο και Εκκλησία Ελλάδος
- Γραμματέας: ένας γραμματέας ΔΙΣ ή άλλος υπάλληλος που ορίζεται από τον πρόεδρο.
- Δικάζει:
  ↳ σε 1ο βαθμό: όλα τα παραπτώματα των Αρχιερέων και μπορεί να επιβάλλει όλες τις προβλεπόμενες ποινές κατά αυτών δηλ. ποινές: α) μομφή, β) αργία, γ) έκπτωση από θρόνο, δ) καθαίρεση

5) Δευτεροβάθμιο για τους Αρχιερείς Δικαστήριο:

- Συγκροτείται: → i) Αρχιεπίσκοπος Αθηνών (ως Πρόεδρος)
  → ii) 14 αρχαιότερους, κατά τα πρεσβεία της τάξεως της χειροτονίας, μη συνοδικούς Μητροπολίτες από τους οποίους:
  - 7 από Εκκλησία Ελλάδος
  - άλλοι 7 από Οικουμενικό Πατριαρχείο.
- Γραμματέας: Αρχιγραμματέας ΔΙΣ (αναπληρώνεται από γραμματέα που ορίζει ο Πρόεδρος)
- Δικάζει: → σε 2ο βαθμό: εφέσεις κατά των αποφάσεων του Πρωτοβάθμιου για τους Αρχιερείς Δικαστηρίου.

6) Δικαστήριο για τους Συνοδικούς:

- Συγκροτείται: από το 1/3 των εν ενεργεία Μητροπολιτών } πρέπει να είναι περισσότεροι των 15 και ορίζονται με κλήρωση
- Πρόσκληση με προεδρικό διάταγμα
- Δικάζει → σε 1ο και 2ο βαθμό
  ↳ για παραπτώματα του Προέδρου και των μελών της ΔΙΣ και επιβάλλει τις όλες ποινές για τους Αρχιερείς.

Scanned with CamScanner

Ένδικα Μέσα

- Ένδικα μέσα κατά αποφάσεων εκκλησιαστικών δικαστηρίων
- προβλέπονται (4) ένδικα μέσα:
  1) ανακοπή ερημοδικίας
  2) έφεση
  } προβλέπονται (sos) από το νόμο περί εκκλησιαστικών δικαστ.
  3) έκκλητο στον Οικ.Πατρ.
  4) αίτηση αναθεωρήσεως
  } προβλέπονται (sos) από τον Καστασταστικό Χάρτη.

Αναλυτικά:

1) Έκκλητο (sos άρα) στον Οικουμ. Πατριάρχη

- Αρχικά, με την Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη του 1928 → είχε καθιερωθεί για τους Αρχιερείς του Οικ. θρόνου στην Ελλάδα
- Σήμερα, όμως, με τον ισχύοντα Καταστατ. Χάρτη → επεκτάθηκε και στους Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος

- Ασκείται
  - κατά των τελεσίδικων (sos) αποφάσεων που επιβάλλουν τις ποινές της αργίας (i), έκπτωσης (ii) από θρόνο ή καθαίρεση (iii)
  - εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση της απόφασης.

- Διαδικασία: 1) κατατίθεται δικόγραφο στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.

  ⇓

  2) Ο γραμματέας υποχρεούται:
  i) να ανακοινώσει αυθημερόν την άσκηση του εκκλήτου στον Πρόεδρο της ΔΙΣ
  ii) και να διαβιβάσει εντός 30 ημερών την όλη δικογραφία στο Οικουμ. Πατριαρχείο.

- Η άσκηση του εκκλήτου (δεν) έχει αναστα~~λ~~τικό αποτέλεσμα, όμως σε περίπτωση που η επιβληθείσα ποινή συνεπάγεται χηρεία του θρόνου (δεν) πληρώνεται ο θρόνος πριν την παρέλευση έτους.

- Ιδιομορφία
  1) προβλέπεται (μόνο) για Μητροπολίτες
  2) (μόνο) για τελεσίδικες αποφάσεις
  3) (μόνο) για ποινές: καθαίρεσης, αργίας, έκπτωσης από θρόνο

Scanned with CamScanner

2) Αίτηση αναθεώρησης

- προβλέπεται για πρώτη φορά από τον Καταστατικό Χάρτη
- ασκείται → κατά τελεσίδικων αποφάσεων → οποιουδήποτε εκκλησιαστικού δικαστηρίου
  → που επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή σε κληρικούς και λαϊκούς
- Ενδιαφέρεται από την ΙΣΙ (διαφορά από έκκλητο)
- Αποβλέπει, ως σκοπεί αίτηση αναψηλάφησης, κυρίως στην άρση νομικών σφαλμάτων
- Ωστόσο, δεν έχει τεθεί ακόμα σε εφαρμογή μιας και εκκρεμεί η τελική ρύθμισή της.

3) Ανακοπή ερημοδικίας

- Εφαρμόζεται όταν ο εναγόμενος καταδικασθείς:
  α) δεν είχε κλητευθεί νόμιμα
  β) εμποδίστηκε να εμφανιστεί στο δικαστήριο λόγω ανωτέρας βίας
- Προθεσμία: από 10 μέρες από την επίδοση
  έως 60 μέρες → λόγω κατοικίας.
- ⇒ Αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης
- Η ανακοπή δικάζεται στο ίδιο δικαστήριο

4) Έφεση

- Επιτρέπεται είτε κατά ερήμην είτε κατ'αντιμωλίαν
  κατά α) του Επισκοπικού Δικαστηρίου
  β) του Πρωτοβάθμ. Εκκλ. Δικαστ.
  γ) του Πρωτοβάθμ. για Αρχιερείς Δικαστ.
- ~~Ασκείται με δήλωση εντός 10 ημερών (ή έως 60 ημερών)~~
- ~~Προθεσμία: 40 μέρες~~
- Ασκείται: i) κατά ερήμην: με δήλωση, εντός 10 ημερών, από την επίδοση απόφασης
  ii) κατ'αντιμωλίαν: με δήλωση, εντός 10 ημερών, από τη δημοσίευσή της
- ⇒ Αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης
- Δικάζει κατ'ουσίαν και δεν μπορεί να χειροτερεύσει τη θέση του καταδικασθέντος.

Scanned with CamScanner

SOS

Τα σημαντικότερα εκκλησιαστικά αδικήματα:

1) Αποστασία:

- = η εγκατάλειψη (1) της χριστιανικής πίστης
  και η προσχώρηση (2) σε άλλη θρησκεία ή στην αθεία.

- είναι το βαρύτερο εκκλ. αδίκημα
- μπορεί να διαπραχθεί από κληρικό, μονοχό ή λαϊκό και είναι αδιάφορος ο λόγος της αποστασίας
- Στο παρελθόν → συνιστάσε και αδίκημα (αντίκειται στη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της θρησκ. ελευθ. (13Σ)
  κατά του κοινού ποινικού δικαίου
- Σήμερα → τιμωρείται με την ποινή του μεγάλου αφορισμού

2) Αίρεση:

- = η άρνηση θεμελιώδους δόγματος της Ορθόδοξης πίστεως
  χωρίς όμως την εγκατάλειψη της χριστιανικής θρησκείας.

- Στο Βυζάντιο, αποτελούσε αδίκημα και του κοινού ποινικού δικαίου
- Σήμερα, → τιμωρείται με την ποινή του μεγάλου αφορισμού από την ΙΣΙ

3) Σχίσμα:

- = η αποσχίση (1) από την ενότητα της Εκκλησία (SOS) και η σύμπηξη (2) ή προσχώρηση σε ιδιαίτερη θρησκ. κοινότητα.
- ≠ διαφέρει από την αποστασία: γιατί ο σχισματικός παραμένει (SOS) (3) χριστιανός.
- Διακρίνεται:
  i) σε σχίσμα πίστεως → = άρνηση δόγματος μη ουσιώδους (SOS / ήσσονος) σημασίας (≠ αίρεση → για ουσιώδη (SOS) τη τήματα)
  → Χαρακτηριστικό παράδειγμα:
  το σχίσμα της Δυτικής Εκκλησίας: → εκτός από νομικές διαφορές
  → και διαφορές μη ουσιώδους σημασίας
  ii) σχίσμα διοικήσεως → = μη αναγνώριση (1) υπάρχουσας εκκλ. διοίκησης και δημιουργία νέας (2)
  → Χαρακτ. παράδειγμα: το βουλγαρικό σχίμα του 1945
  (δλδ η αυτογνώμων ανακήρυξη της Βουλγαρικής Εκκλησίας παρά την αντίδραση του Οικ. Πατριαρχείου)

- Τιμωρία: → κληρικοί → με καθαίρεση
  → λαϊκοί → με μεγάλο αφορισμό.

- Συναφή με το σχίσμα αδικήματα: i) το αδίκημα της παρασυναγωγής = όταν ο κληρικός τελεί ιεροπραξίες χωρίς να αναγνωρίζει τον οικείο Επίσκοπο (ή Αρχιεπίσκοπο)
  ii) το αδίκημα με της συνωμοσίας, φατρείας και λατρείας

Scanned with CamScanner

4) Σιμωνία (SOSάρα)

- = η εμπορία (1) της θείας χάριτος με την επ' ανταλλάγματι άσκηση (2) της εκκλησ. εξουσίας
  - ↓
  - ·είτε τελετουργικής είτε διοικητικής
  - ·κυρίως με την τέλεση μυστηρίων (ιδίως χειροτονίας) αλλά και άλλων ιεροπραξιών (π.χ. μοναχικής κουράς, διορισμό σε εκκλ. αξίωμα)

- Η ονομασία προέρχεται από τον μάγο Σίμωνα, ο οποίος προσέφερε χρήματα στους Αποστόλους για να λάβει από αυτούς τη θεία χάρη.

- Το αντάλλαγμα = κάθε είδους παροχής (περιουσιακές, ηθικές, υπάσχεση παροχής τετοιων)
- Προϋπόθεση: η ύπαρξη δόλου
  - → i) τόσο εκείνου που απονέμει, επ' αντάλλαγμα, την εκκλησιαστ. εξουσία/αξίωμα.
  - → ii) όσο και εκείνου υπέρ του οποίου γίνονται αυτά
  - → iii) καθώς και εκείνου που μεσολαβεί

- Τιμωρία:
  - κληρικοί → με καθαίρεση και μεγάλο αφορισμό
  - λαϊκοί → με μεγάλο αφορισμό
  - εκκλησ. λειτουργός που δέχεται (ιος) την παροχή → στοιχειοθετείται και με το αδίκημα της δωροδοκίας

5) Ιεροσυλία (SOSάρα)

↳ δες βιβλίο

UNI

Scanned with CamScanner

Μητροπολιτικό Συμβούλιο

- υπάρχει 1 σε κάθε μητρόπολη
- Η συγκρότηση, αρμοδιότητες, λειτουργία → καθορίζονται με αποφάσεις της ΔΙΣ, που δημοσιεύονται στην Εφημερ. της Κυβερν.

Συγκρότηση:

- αποτελείται από 7 μέλη:
  1) τον εγχώριο Μητροπολίτη (ως Πρόεδρος)
  2) 1 δικηγόρο → που ανήκει στο δικηγορ. σύλλογο
     → και συνήθως είναι και δικηγόρος της Μητρόπολης
  3) 1 λογιστή
  4)+5) 2 εφημέριους
  6)+7) 2 εκκλησιαστικούς συμβούλους

- Όλα τα μέλη διορίζονται από τον Μητροπολίτη
- Θητεία → 3ετής
  → όμως μπορεί να ανανεώνεται και κατά την κρίση του Μητροπολίτη
  → παρατείνεται αυτοδικαίως, και μετά τη λήξη της, μέχρι την έκδοση νέας απόφασης συγκρότησης.
- Γραμματέας: κληρικός της Μητρόπολης ή εκκλησιαστικός υπάλληλος (που ορίζεται από Μητροπολίτη)

Σύγκληση/Συνεδρίαση:

- i) Τακτικώς: 1 φορά ανά δίμηνο
  ii) Εκτάκτως: όποτε το κρίνει ο Πρόεδρος
  iii) ύστερα από αίτηση του 1/3 των συμβούλων → υποχρεωτική σύγκληση για Πρόεδρο

- Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη (1) πλειοψηφία, συνήθη (2) απαρτία (ολδ 4 άτομα) και με φανερή (3) ψηφοφορία
  → καθόλη τη διάρκεια συνεδρίασης
  → απαρούτητα η παρουσία του Προέδρου ή αναπληρωτή του

- Σε περίπτωση ισοψηφίας: υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου
- Τυχόν μειοψηφία: καταγράφεται στο πρακτικό συνεδρίασης
- SOS: Οι συνεδριάσεις (δεν) είναι ~~δημόσιες~~, εκτός αν το αποφασίσει το Συμβούλιο

Scanned with CamScanner

- Αρμοδιότητες
  - i) που αφορούν στις Ενώσεις και το Συνδ. Συμβούλια
  - ii) που αφορούν στη διαχείριση της Μητροπόλεως

- Δυνατή η προσφυγή κατά των αποφάσεων του Μητρ. Συμβ.
  - μόνο για έλεγχο νομιμότητας
  - από όποιον έχει προσωπικό, άμεσο έννομο συμφέρον
  - ενώπιον του ΔΣ
  - εντός μηνός
  - δεν έχει αναστολικό χαρακτήρα.

Scanned with CamScanner

Εκκλησιαστικό Συμβούλιο

- διοικούν τις Ενορίες (SOS)
- Συγκρότηση:
  - αποτελείται από 5 μέλη:
    1) τον Εφημέριο (ως Πρόεδρο) → (Αν) στην Ενορία υπηρετούν περισσότεροι Εφημέριοι, τον Πρόεδρο τον διορίζει ο επίσκοπος Μητροπολίτης επιλέγοντας αυτόν με τα περισσότερα προσόντα.
    2) 4 λαϊκούς (ως μέλη)
       - επιλέγονται από τον κατάλογο των Ενοριτών και διορίζονται, μετά από πρόταση του Μητροπολίτη, από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο.
       - έχουν 3ετή θητεία (ξεκινά πάντα από την 1η Ιανουαρίου του έτους)

- Για να διοριστεί κανείς ως μέλος του Εκκλ. Συμβ. πρέπει:
  1) να μην έχει καταδικασθεί για κακούργημα ή πλημμέλημα σχετικά με την πρόσληψη εκκλησιαστικού υπαλλήλου
  2) να είναι σχετικώς εξαίρματος
  3) να μην έχει καταλογισθεί οποιοδήποτε ποσό σε βάρος του, από την ιδιότητα του ως εκκλησιαστ. Συμβούλου.
  4) να μην οφείλει στο Ναό
  5) να είναι πιστό και αφοσιωμένο τέκνο της Εκκλησίας
  6) απαγορεύεται η επιλογή ως συμβούλων:
     i) όσων έχουν συγγενική σχέση μέχρι 4ου βαθμού εξ αίματος και 3ου βαθμού εξ αγχιστείας μεταξύ τους και προς τον Εφημέριο Πρόεδρο
     ii) ή συγχρόνως την ιδιότητα του μέλους οργάνου της τοπικής αυτοδιοίκησης και έχει διαφορές ή έμμισθη υπαλληλική σχέση με τον Ναό

- Το αξίωμα του μέλους του Εκκλησ. Συμβουλίου
  - είναι τιμητικό (SOS) και αμισθο (SOS)
  - απαλλάσσεται → i) με παραίτηση
    - ii) με απαλλαγή από τα καθήκοντά του → αν ο Σύμβουλος έπαψε να κατοικεί στην περιοχή της Ενορίας
    - iii) ή με απόλυση

(SOS) με απόφαση του Μητροπολιτικού (SOS) Συμβουλίου

Scanned with CamScanner

↳ Σύγκλητος / Συνεδριάσεις:

- i) όποτε το κρίνει ο Πρόεδρός του
  ii) αν το ζητήσουν τα μέλη → υποχρεωτικά

- Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία (1), με φανερή ψηφοφορία (2) και με απαρτία (3) → δλδ 3 τουλάχιστον μέλη
  ↳ το ένα μέλος πρέπει να είναι υποχρεωτικά ο Εφημέριος
  ↓
  Αν δεν μπορεί ο Εφημέριος να είναι παρών, τότε πρέπει ο ένας από τους τρεις λοιπούς να είναι ο Αντιπρόεδρος

- Επί ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.
- Όλες οι αποφάσεις υποβάλλονται απαραιτήτως προς έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο → το οποίο πρέπει να αποφανθεί εντός 2μήνου.

Scanned with CamScanner

Ανάδειξη Αρχιεπισκόπου

Αμέσως με τη χηρεία του Αρχιεπισκ. Θρόνου

⇓

αναλαμβάνει Τοποτηρητής ο έχων τα πρεσβεία της αρχιεροσύνης Μητροπολίτης
(Σε περίπτωση αρνήσεως ή κωλύματός του ⇒ ο επόμενος αυτού)

⇓

Εντός 5 ημερών από χηρεία Θρόνου,
- συνέρχεται η ΔΙΣ (υπό προεδρία Τοποτηρητή)
- και ορίζει έκτακτη σύγκληση της ΙΣΙ
  - σε μέρα όχι περισσότερο από 20 μέρες από τη χηρεία Θρόνου
  - με μόνο θέμα: την εκλογή Αρχιεπισκόπου

~ Εκλόγιμοι =
i) όλοι οι Έλληνες το γένος εν ενεργεία Μητροπολίτες όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών και όχι μόνο της Εκκλησίας της Ελλάδος
ii) και όσοι είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο για αρχιερατεία.

⇓

Εκλογή:
- διεξάγεται
  - σε μία και μόνη συνεδρία, χωρίς διακοπή
  - πάντοτε στον Καθεδρικό Ναό Αθηνών
  - παρουσία του Υπουργού Παιδείας, με προηγάμενη έγγραφη πρόσκλησή του εντός τουλάχιστον 48 ωρών πριν την εκλογή. Αν δεν προσέλθει, παρότι κλήθηκε, η διαδικασία είναι και πάλι έγκυρη.
- Πρόεδρος = ο έχων τα πρεσβεία της αρχιερωσύνης από τους παρόντες Μητροπολίτες
- Γραμματέας = ο νεότερος από τους παρόντες Μητροπολίτες
- Απαρτία: όταν παρίστανται τουλάχιστον τα 2/3 των μελών της Διαφορετικά, η ΙΣΙ συνέρχεται «άνευ εταίρου» (= χωρίς άλλη διαδικασία). την επόμενη εργάσιμη μέρα
  - ίδιο τόπο και ίδια ώρα
  - θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία, ανεξάρτητα του αριθμού των παρόντων.

- Ψηφοφορία:
  - είναι μυστική
  - διεξάγεται ενώπιων Επιτροπής (αποτελείται από τον Πρόεδρο (+) (+) 2 επόμενους κατά τα πρεσβεία αρχιερωσύνης Ιεράρχες)
  - Αρχίζει: από τον νεότερο κατά τα πρεσβεία, από τα παρόντα μέλη της ΙΣΙ
  - Στο ψηφοδέλτιο → σταφής επιλογή του προτεινόμενου προσώπου
  - Ενστάσεις
    - υποβάλλονται εγγράφως μέχρι το πέρας της ψηφοφορίας
    - για αυτές αποφαίνεται ο Υπουργός Παιδείας

Scanned with CamScanner

• Εκλέγεται:
  - αυτός με την πλειοψηφία ψήφων
  - Αν ισοψηφία ⇒ 3 φορές επανάληψη ψηφοφορίας
    αλλιώς ήττα

⇓

Μετά την εκλογή, τελείται
το **Μήνυμα** = η ανακοίνωση στον εκλεγέντα της εκλογής του.

⇓

Αν ο εκλεγείς αποδεχθεί την εκλογή του.

⇓

1) Η ΔΙΣ ενημερώνει αυθημερόν τον Υπουργό Παιδείας
2) Ο Υπουργός → αφού πάνει έλεγχο νομιμότητας
   → εντός 5 ημερών: προκαλεί την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για αναγνώριση νέου Αρχιεπ.
3) Μετά τη δημοσίευση του Προεδρ. Διατάγμ.,
   ο νέος Αρχιεπίσκοπος ορκίζεται ενώπιον του Προέδρου Δημοκρατίας
   (παρουσία του Υπουργού Παιδείας και της ΔΙΣ)

⇓

Τέλος, ακολουθεί η **ενθρόνιση**,
με την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία

Scanned with CamScanner

Ανάδειξη Μητροπολίτη

Αμέσως με τη χηρεία Μητροπολ. Θρόνου

⇓

ο Προεδρος της ΔΙΣ αναθέτει τοποτηρητεία τον αρχαιότερο από τους δύο Μητροπολίτες.

⇓

Εντός 6μήνων από χηρεία Θρόνου, συνέρχεται εκτακτη ΙΣΙ (εφόσον δεν συμπίπτει με τακτική)

⇓

Πλήρωση θέσης (2 τρόποι):

i) είτε με μετάθεση

ii) είτε με εκλογή

Αναλυτικότερα:

- **Μετάθεση** = η μετακίνηση ενός εν ενεργεία Μητροπολίτη στη χηρεύουσα Μητρόπολη
  - επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση κατά σύσταση εκκλησιαστικής οικονομίας
  - προβλέπεται αυστηρή διαδικασία:
    - Διενέργεια 2 ψηφοφοριών:
      - i) 1η ψηφοφορία: αφορά την αρχική απόφαση της ΙΣΙ για το αν θα γίνει η πλήρωση με μετάθεση
        - με μυστική ψηφοφορία
        - αυξημένη πλειοψηφία 2/3 των παρόντων
      - ii) 2η ψηφοφορία: αφορά πλέον την απόφαση της ΙΣΙ για το πρόσωπο του μετατιθέμενου
        - αυξημένη πλειοψηφία 2/3 παρόντων
  - 2 αυστηρές προϋποθέσεις:
    1) Ο Μητροπολίτης που πρόκειται να μετατεθεί, να έχει συμπληρώσει ήδη 5ετή υπηρεσία από την εκλογή του ως Μητροπολίτη.
    2) Επιτρέπεται μία μόνο μετάθεση για κάθε Μητροπολίτη.

- **Εκλογή** (δες μετρστά)

Scanned with CamScanner

→ Εκλογή

• Εφόσον δεν τεθεί ή δεν ευδοκιμήσει η μετάβαση ⇒ η πλήρωση γίνεται με εκλογή.

• Εκλέγομεν:

= ① οι εγγεγραμμένοι σε ειδικό κατάλογο (*) → τον «τάγμα Αρχιερατείων εκλογίμων ιεραρχών».

= ② ορισμένοι μη εγγεγραμμένοι στον κατάλογο: • οι σχολάζοντες Μητροπολίτες
• οι Βοηθοί Επίσκοποι
• οι Τιτουλάριοι Μητροπολίτες και Επίσκοποι
• οι Ιερώνυμοι Μητροπολίτες

(*) Είδικά για τον ειδικό κατάλογο:

• ο κατάλογος καταρτίζεται από την ΙΣΙ, μετά από προτάσεις Μητροπολιτών και από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμ. Πατρ. για τις Μητροπόλεις των Νέων Χωρών

• Απαραίτητα προσόντα για την εγγραφή στον κατάλογο:

1) Ελληνική ιθαγένεια (ή) Ελληνικό γένος
2) υγιής πίστη και ανεπίληπτος βίος
3) άγαμος ή σε χηρεία ιλληρικώς χειροτονημένος από 5ετία τουλάχιστον
4) πτυχίο Θεολογικής σχολής
5) εκπλήρωση ή νόμιμη απαλλαγή από στρατιωτικές υποχρεώσεις
6) ηλικία 34 ετών τουλάχιστον

• Διαδικασία εκλογής:

↳ διεξάγεται με μυστική ψηφοφορία
↳ έχει 2 φάσεις:

• Κατά 1η φάση: Τα μέλη της ΙΣΙ αναγράφουν υποχρεωτικά 3 υποψηφίους από τους εκλόγιμους ιλληρικούς ⇒ μόνο οι 3 πρώτοι σε ψήφους γίνονται υποψήφιοι για τη 2η φάση.

• Κατά 2η φάση: Τα μέλη της ΙΣΙ αναγράφουν 1 από τους 3 πλέον υποψηφίους

Επί ισοψηφίας, τόσο στην 1η όσο και 2η φάση, προτιμάται κατ' αρχήν ο ανώτερος στο βαθμό ενώ μεταξύ ίσου βαθμού προτιμάται ο αρχαιότερος στον βαθμό

Scanned with CamScanner

Μετά την εκλογή

⇓

ακολουθεί το Μικρό και το Μεγάλο Μήνυμα

η ανακοίνωση στον Υπουργό παιδείας, από τον Προέδρο Ευνόδου και από την Ιεραρχία, σχετικά με την εκλογή.

⇓

χειροτονία εκλεγέντος

⇓

Με την δημοσίευση του Προεδρ. Διατάγμ. για αναγνώριση εκλεγέντα,
ο Μητροπολίτης ορκίζεται ενώπιον του Προέδρου Δημοκρατίας
(παρουσία του Υπουργού παιδείας και του Αρχιεπίσκοπου Αθηνών)

⇓

Τέλος, η ενθρόνιση ⇒ ολοκλήρωση διαδικασίας

→ Τρόποι απώλειας Μητροπολιτικού θρόνου:

1) Με την κουρά του σε μοναχό μετά την εκλογή του σε Μητροπολίτη
2) Όταν του επιβληθεί με αμετάκλητη (sos) καταδικαστική απόφαση εκκλησιαστ. δικαστ. η ποινή της έκπτωσης από θρόνο (ή) ποινή της ισόβιας αργίας.
3) Με παραίτηση του ίδιου. → είτε λόγω γήρας
→ είτε λόγω σοβαρής νόσου
→ είτε λόγω άλλου σπουδαίου λόγου

Η παραίτηση υποβάλλεται εγγράφως στο ΔΙΣ ⇒ ώστε η ΔΙΣ να την αποδεχθεί ⇒
⇒ ανακοινώνεται στο Υπουργείο Παιδείας για την έκδοση σχετικού Προεδρ. Διατάγμ.

4) Εφόσον του επιβληθεί η ποινή (sos) της διαθεσιμότητας, μετά (sos) από απόφαση (sos) της ΔΙΣ.

• Συγκεκριμένα: Η ποινή της διαθεσιμότητας μπορεί να επιβληθεί από τη ΔΙΣ μετά από πρόταση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών σε Μητροπολίτη που έχει διαταράξει την κοινωνική και εκκλησιαστική τάξη δημιουργώντας σκάνδαλο.
⇒ Για 6 μήνες, ο Μητροπολίτης τίθεται στη «διάθεση» της Εκκλησίας (δλδ χάνει τον μητροπολ. θρόνο του)
⇒ Ορίζεται Τοποτηρητής στη Μητρόπολή του, για το 6μηνο αυτό.
⇒ Με το πέρας των 6 μηνών, η ΔΙΣ αποφασίζει → είτε την οριστική του έκπτωση
→ είτε την επάνοδό του

• Χαρακτηριστικά παραδείγματα: → δες μπροστά

Scanned with CamScanner

↳2 Χαρακτηριστικά παραδείγματα:

1) Στην περίπτωση του Μητροπολίτη Προκοπίου στη Μητρόπολη Κεφαλληνίας (1976), ο οποιος λόγω ότι:

i) είχε κατηγορηθεί για τεμαχισμό και πώληση κομματιών του σκηνώματος του πολιούχου αγίου του νησιού, του Αγίου Γερασίμου.

ii) είχαν, κατά συνέπεια, διαταραχθεί οι σχέσεις του με το ποίμνιό του

⇓

του επιβλήθηκε η ποινή της διαθεσιμότητας από την ΙΣΙ.

2) Η ποινή της διαθεσιμότητας έχει επιβληθεί και στον Μητροπολίτη Αττικής Παντελεήμονα Μπεζενίτη → λόγω οικονομικών σκανδάλων του

§9 → Προσηλυτισμός + βιβλίο
↳ = περιορισμός/φραγμός στο δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας

sos • έχει (2) παραμέτρους:

i) ποινική διάσταση/παράμετρος:
↳ δλδ είναι ποινικό αδίκημα που όμως δεν προβλέπεται στον Π.Κ., όμως υπάρχει στην ειδική νομοθεσία του 1938. →

ii) συνταγματική διάσταση/παράμετρος:
↳ 13§2 εδαφ. γ' Σ

Η ειδική αυτή νομοθεσία του 1938 ρυθμίζει 2 ζητήματα:
1) το θέμα του προσηλυτισμού
2) το θέμα της ίδρυσης και λειτουργίας ευκτηρίου οίκου και ναών ετεροδόξων ή ετεροθρήσκων

Η ειδική αυτή νομοθεσία αφορά μόνο σε ετερόδοξους + ετεροθρήσκους και όχι → σε ορθόδοξους και στους παλαιοημερολογίτες

σελ: 92+93: Κριτική απέναντι στη συνταγματική και ποινική τυποποίηση του προσηλυτισμού
↓ ναι
δλδ υπάρχουν διαφωνίες για το κατά πόσο η πρόβλεψη για τον προσηλυτισμό στη νομοθεσία του 1938, κατά πόσο εφαρμόζεται ή όχι:

1) Η νομοθεσία του 1938 θεσπίστηκε υπο ένα τελείως διαφορετικό συνταγματικό καθεστώς σε σχέση με το σημερινό Σύνταγμα. ~~1975~~ Δλδ: σήμερα → έχουμε το Σύνταγμα του 1975
ενώ το 1938 → τελούσε σε ισχύ το Σύνταγμα του 1911
↓
• πιο συντηρητικό
⇒ άλλη η στόχευση της νομοθεσίας του 1938.

2) Υπάρχουν διαφωνίες
Κατά πόσο η νομοθεσία του 1938 είναι ή όχι σύμφωνη με το Σύνταγμα αφενός στο άρθρο 13Σ και αφετέρου με τη διάταξη του Συντάγματος που θεωρεί αναγκαία την ύπαρξη ενός ~~αδικήματος~~ ποινικού αδικήματος μόνο όταν αυτό περιγράφεται με τρόπο σαφή και ορισμένο, πράγμα που δεν συμβαίνει στην περίπτωση της ποινικής τυποποίησης του προσηλυτισμού.

Scanned with CamScanner